

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 32/2019-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná konateľ a advokát [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 3 Nto 5/2018 a jeho uznesením sp. zn. 3 Nto 5/2018 z 18. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júla 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie

svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Nto 5/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho uznesením sp. zn. 3 Nto 5/2018 z 18. apríla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažovateľom podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 76/2012-3563 z 5. marca 2018 (ďalej len „predmetné uznesenie okresného súdu“) bolo rozhodnuté, že sudkyňa okresného súdu [REDAKOVANÉ] nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 76/2012, v ktorej má sťažovateľ postavenie spoluobžalovaného.

Proti predmetnému uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal sťažnosť v zákonom ustanovenej lehote, ktorou sa domáhal preskúmania predmetného uznesenia okresného súdu a vylúčenia zákonnej sudkyne z vykonávania úkonov v predmetnom trestnom konaní.

Napadnutým uznesením krajského súdu bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, o čom rozhodol senát krajského súdu zložený z predsedu senátu [REDAKOVANÉ] a sudcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

3. Podľa sťažovateľa *«ústavnou sťažnosťou napadnuté Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 3Nto/5/2018 zo dňa 18.04.2018 je arbitrárne a nezákonné rozhodnutie, pretože vo veci rozhodoval právoplatne vylúčený senát Krajského súdu Banská Bystrica č. 3To v zložení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorého nahradil [REDAKOVANÉ]. Členovia senátu Krajského súdu Banská Bystrica č. 3To v zložení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] oznámili podaním zo dňa 26.06.2017 zaujatost' a v oznámení o trestnom čine zo dňa 26.06.2017 uvádzajú, a to najmä vo vzťahu k osobe sťažovateľa, nasledovné:*

„Členovia senátu 3To v uvedenom zložení vyslovujú svoje presvedčenie, že obžalovaný sa zjavne svojimi písomnými, ústnymi vyhláseniami spolu v obžalovaným [REDAKOVANÉ] a zjavne niektorými z ich obhajcov, dopustili závažných činov útoku na orgán

verejnej moci, resp. útoku na verejného činiteľa v zmysle ust. § 321 až § 323 Tr. zák., resp. aj trestného činu ohovárania v zmysle §373 Tr. zák., prípadne aj krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 až 3 Tr. zák., prípadne ďalších, pokiaľ by sa preukázalo podozrenie, že na takomto konaní obžalovaných sa podieľali aj niektorí ich obhajcovia. Ťažiskom rozhodovania, je otázka nestrannosti členov senátu 3To Krajského súdu v Banskej Bystrici v druhej trestnej veci, pričom nestrannosť znamená nedostatok zaujatosti. Negatívny vzťah, ktorý si vytvorili členovia senátu 3To voči obžalovanému [REDAKOVANÉ] v prvej trestnej veci, a ktorý prezentovali nielen opätovným oznámením svojej zaujatosti (najmä z dôvodu krivého obvinenia z trestnej činnosti zo strany obžalovaného [REDAKOVANÉ]), ale aj medzičasom podaným trestným oznámením na obžalovaného [REDAKOVANÉ] je takej povahy, že z objektívneho hľadiska znamená nedostatok nestrannosti aj pri tomto konaní a rozhodovaní v druhej trestnej veci, kde vystupuje [REDAKOVANÉ] ako poškodený.“

Podanie trestného oznámenia voči mojej osobe znamená z objektívneho hľadiska nedostatok nestrannosti a objektivity v konaní sp. zn. 3 Nto/5/2018 na Krajskom súde Banská Bystrica, pretože vnútorný vzťah senátu 3To Krajského súdu B. Bystrica, resp. jeho minimálne dvoch členov a to [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a zrejme aj [REDAKOVANÉ], je voči mojej osobe negatívny. Tento negatívny vzťah bez akýchkoľvek pochybností znamená nedostatok nezávislosti a nestrannosti rozhodovania vo veci sp. zn. 3 Nto/5/2018 vo vzťahu k mojej osobe. Aj podľa ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2002, sp. zn. Ndt/58/02) základné princípy nezávislosti súdnictva vyjadrené v článku 141 Ústavy SR znamenajú, že súdne konania a rozhodnutia majú byť nielen objektívne a nestranné, ale objektívnymi a nestrannými sa majú javiť aj navonok.

Je z ústavného hľadiska absolútne neprípustné, že vo veci sp. zn. 3Nto/5/2018 rozhodol senát 3To Krajského súdu Banská Bystrica, (a jeho dvaja členovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]), ktorý podal voči mojej osobe trestné oznámenie dňa 26.06.2017 a následne bol tento senát z rozhodovania vo vzťahu k mojej osobe právoplatne vylúčený Uznesením Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 3Nto/11/2017 (5 Nto) zo dňa 11.07.2017. Uznesením Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 3Nto/5/2018 zo dňa 18.04.2018 ako aj konaním ktoré mu predchádzalo bol závažným spôsobom porušený čl. 46

ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.».

4. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 označených základných práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní a napadnutým uznesením krajského súdu. Sťažovateľ ďalej žiada zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátiť vec na ďalšie konanie. Okrem toho sa sťažovateľ domáha aj priznania náhrady trov konania.

II.

5. Na základe výzvy ústavného súdu sa predseda krajského súdu vyjadril k opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa, ktorý vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 11. septembra 2018 uviedol:

„Otázku neustrannosti a nezaujatosti sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici riešil Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 2Ndt 3/2017 zo dňa 21. júna 2017, keď rozhodoval o námietke obžalovaného, ktorý považoval všetkých sudcov Okresného súdu Banská Bystrica a Krajského súdu v Banskej Bystrici za zaujatých. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Okresného súdu Banská Bystrica a Krajského súdu v Banskej Bystrici za návrh na odňatie veci. Napriek tomu, že [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa cítili vo veci zaujatí, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že vec neodníma Okresnému súdu v Banskej Bystrici ani Krajskému súdu v Banskej Bystrici.“

6. Prílohou vyjadrenia predsedu krajského súdu bolo aj vyjadrenie riadiaceho predsedu senátu 3 To [REDAKOVANÉ], ktorý uviedol:

„... môžem z obsahu sťažnosti potvrdiť, že zhodou okolností v dvoch veciach, a to v jednom prípade Okresného súdu Banská Bystrica a v druhom prípade Okresného súdu Zvolen, vec napadla senátu 3To Krajského súdu Banská Bystrica na prejedanie odvolaní v uvedených veciach nezávisle na sebe a zhodou okolností práve predsedovi senátu [REDAKOVANÉ], ktorá skutočnosť sama o sebe bola dôvodom na námietky

zaujatosti a podozrenie z nezákonného pridelovania vecí na krajskom súde zo strany obžalovaného [REDACTED] v prípade, kde je v postavení obžalovaného, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 1T/76/2012 a vo veci Okresného súdu Zvolen je v postavení poškodeného.

Od samého začiatku obžalovaný [REDACTED] a spoluobžalovaní namietali zaujatosť senátu 3To, zvlášť potom, čo odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu oslobodzujúci všetkých obžalovaných v predmetnej veci spod obžaloby prokurátora Generálnej prokuratúry SR. Zo strany obžalovaného [REDACTED] a jeho obhajcov boli vedené písomné i slovné útoky členov senátu, dokonca bolo podané aj trestné oznámenie pre údajné podplatenie ... členov senátu krajského súdu 3To v zložení predseda senátu [REDACTED], členovia senátu [REDACTED] a [REDACTED]. V stručnosti podľa údajov obžalovaného [REDACTED] a spol. malo dôjsť k dohode medzi sudcami a niektorými z obžalovaných, že bude zrušený oslobodzujúci rozsudok okresného súdu krajským súdom, za čo mali prevziať vo veci činní sudcovia okresného súdu i krajského súdu údajne sumu 25 až 30.000,- Eur. V tomto smere podal obžalovaný aj trestné oznámenie na sudcov okresného súdu i krajského súdu, je zaujímavé, že napriek vysloveným dôvodom zaujatosti členov senátu krajského súdu, Najvyšší súd SR ich nevytlúčil z vykonávania úkonov trestného konania, hoci zdôrazňovali výrazný záporný vzťah a zaujatosť v predmetnej veci, zvlášť voči vyjadreniam a krivým obvineniam obžalovaného [REDACTED], ktorý vzťah sa preniesol aj do iných vecí prejednávaných týmto senátom po predchádzajúcich rozhodnutiach prvostupňových súdov. V tejto súvislosti treba uviesť, že iný senát Krajského súdu Banská Bystrica vylúčil z vykonávania úkonov trestného konania pre uvedené dôvody... sudcov senátu 3To, Najvyšší súd SR však, bez zavinenia sudcov senátu 3To v dôsledku predchádzajúcich vyslovení zaujatosti vo veciach obžalovaného [REDACTED], zotráva na stanovisku, že tak dôvody uvádzané obžalovaným [REDACTED] a jeho spoluobžalovanými, ako aj sudcami senátu 3To Krajského súdu Banská Bystrica, nie sú dôvodmi pre postup v zmysle § 30 ods. 1 Tr. por., prípadne § 23 ods. 1 Tr. por., a to aj napriek tomu, že samotní sudcovia Krajského súdu Banská Bystrica podali podnet na trestné oznámenie obžalovaného [REDACTED] na Krajskej prokuratúre Banská Bystrica a podnet na trestné stíhanie pre trestné činy krivého obvinenia, ohovárania a ďalšie.“

7. Právny zástupca sťažovateľa v stanovisku z 2. novembra 2018, ktorým reagoval na vyjadrenie predsedu krajského súdu a riadiaceho predsedu senátu 3 To [REDACTED], okrem iného uviedol, že „*obe predmetné vyjadrenia sú z obsahového hľadiska vyjadrením ku odňatiu veci podľa § 23 ods. 1 resp. § 30 ods. 1 zák. č. 301/2005 Z. z. vo vzťahu otázky zaujatosti sudcov a tieto skutočnosti nie sú predmetom konania o ústavnej sťažnosti. A teda v zmysle uvedeného sa Krajský súd B. Bystrica vôbec nevyjadril k meritu ústavnej sťažnosti a tým pádom z procesného hľadiska sa aj napriek existencii vyjadrenia Krajského súdu B. Bystrica, toto neuvádza žiadne skutočnosti a dôvody vo vzťahu k tomuto konaniu.*“.

III.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné

návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, je založená na princípe subsidiarity, t. j. ústavný súd má právomoc konať, ak o ochrane týchto práv a slobôd už nemôže rozhodovať iný súd. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

13. Zmysel a účel princípu subsidiarity treba vidieť v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Inými slovami, ústavné súdnictvo v individuálnych veciach je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (IV. ÚS 187/09). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (IV. ÚS 133/09, I. ÚS 341/09). Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (III. ÚS 149/04). Inými slovami, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je nástrojom ochrany základných práv nastupujúcich po vyčerpaní všetkých dostupných prostriedkov ochrany práv uplatniteľných v súlade so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (IV. ÚS 62/08, I. ÚS 279/09).

14. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu

zo strany orgánov činných v trestnom konaní a taktiež aj zo strany súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia (III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09). Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

15. Sťažovateľ v sťažnosti teda namieta, že o odvolaní proti predmetnému uzneseniu okresného súdu mali rozhodovať zaujatí sudcovia krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že v súvislosti s jeho námietkami sa sťažovateľ ešte môže brániť podaním napr. odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa alebo dovolania proti rozsudku súdu druhého stupňa (ak by neboli akceptované jeho námietky či návrhy v priebehu ešte prvostupňového konania).

16. Podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby. O podstatnú chybu konania ide aj vtedy, ak sa na konaní zúčastnil orgán, ktorý bol/mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v danej veci (§ 31 Trestného poriadku).

Obžalovaný môže navyše napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu dovolaním, ak sa domnieva, že v jeho veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania [(§ 317 ods. 1 Trestného poriadku, § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku v spojení s § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku), I. ÚS 278/2009, I. ÚS 279/2009, IV. ÚS 234/2011].

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ bude mať v ďalších štádiách trestného konania k dispozícii právne prostriedky na účinnú obranu ním označených práv a námietok, o ktorých po ich uplatnení budú nielen oprávnené, ale aj povinné rozhodnúť vecne príslušné všeobecné súdy. Za týchto okolností by prijatie sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie bolo v rozpore s princípom subsidiarity, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1

ústavy. Inými slovami, nevyužitie niektorej z možností ochrany označeného práva nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

18. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci (obdobne I. ÚS 567/2017).

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2019